

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 18.10.2022
COM(2022) 548 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Kommissionens arbetsprogram 2023

En beslutsam och enad union

1. En beslutsam och enad union

”Men sedan det ögonblicket står en hel världsdel tillsammans i solidaritet. [...] Sedan det ögonblicket har européerna varken hållit sig undan eller tvekat.” Europeiska kommissionens ordförande Ursula von der Leyen, talet om tillståndet i unionen 14 september 2022.

Det senaste året har Europa och världen drabbats av flera kriser samtidigt. Den barbariska ryska invasionen av Ukraina har återbördat krigets fasansfulla verklighet till Europa. I takt med att den tragiska kostnaden i människoliv och ödeläggelse fortsätter att öka, ökar också krigets genljud i Europa och resten av världen. De energikriser som följt har förvärrat de redan stigande levnadskostnaderna, vilket har hämmat Europas starka återhämtning efter pandemin. Samtidigt utmanas den regelbaserade världsordningen på nya sätt, vilket understryker behovet av enighet och samarbete med våra partner och av investeringar i och diplomatiska kontakter med länder runt om i världen.

Dessa unika omständigheter ligger till grund för kommissionens arbetsprogram i år. Den bygger på tre sakförhållanden som är förbundna med varandra. Det första sakförhållandet är att **utmaningar av den här omfattningen bara kan hanteras gemensamt, som en enad union**. Och EU har gång på gång visat sig uppgiften vuxen, oavsett om det gäller vacciner, ekonomisk återhämtning, sanktioner eller stöd till Ukraina. Varje gång har EU visat hur mycket man kan uppnå, hur ambitiöst man kan reagera och hur snabbt man kan gripa in när det finns en känsla av gemensam strävan och ett enat upplägg. Detta måste fortsätta att vara drivkraften för vårt arbete under det kommande året.

Det andra sakförhållandet är att de här kriserna visar på behovet av att EU fortsätter att **påskynda den radikala omställning som inleddes i början av den här mandatperioden**, oavsett om det är fråga om att ta itu med klimat- och naturkriserna, göra våra ekonomier och demokratier mer motståndskraftiga, vårt näringsliv mer konkurrenskraftigt, våra samhällen rättvisare eller vår geopolitiska ställning starkare. Tanken med detta program, som först skisserades i de politiska riktlinjerna, var att bygga en bättre framtid för nästa generation och att göra oss mer rustade och bättre förberedda på morgondagens utmaningar. Det är lika sant nu som då.

Det tredje sakförhållandet är att denna unika anhopning av kriser, som är så kännbar i européernas vardag, **inte kan hanteras genom att köra på i de gamla vanliga hjulspåren**. Det behövs fortsatta snabba reaktioner, både för att föregripa morgondagens utmaningar och tillgodose de mest akuta behoven. I denna anda kommer vårt arbete att inriktas på att stödja européerna genom dessa prövningarnas tider. Det blir kommissionens främsta prioritering under det kommande året – bland annat genom att sänka energipriserna, säkra de varor som måste till för vår industriella konkurrenskraft och för att trygga livsmedelsförsörjningen, stärka vår sociala marknadsekonomi och inte förtrottas i kampen mot den covid-19-pandemin som fortfarande grasserar i hela EU.

Dessa tre sakförhållanden är vägledande för åtgärderna i bilagorna till det här arbetsprogrammet inom alla sex övergripande mål. Det bygger på det arbete vi utfört och de framsteg vi gjort för att ta itu med de mest akuta utmaningarna och samtidigt hålla kursen på

längre sikt. RePowerEU, planen att göra EU mindre beroende av rysk energiimport, har lett till en stadig minskning av leveranserna från Ryssland vilket uppvägs av en ökning av alternativa leveranser tack vare framgångsrika kontakter med våra internationella partner. Vi står fortfarande inför en svår vinter, men tack vare **gaslagerförordningen** har EU:s lagringskapacitet fyllts till nästan 91 %, och medlemsstaterna håller på att införa gassparplaner enligt den **europiska planen för minskning av efterfrågan på gas**. Kommissionen har också lagt fram **krisåtgärder på energimarknaden** för att ta itu med den senaste tidens dramatiska prisökningar och sänka energikostnaderna för enskilda och företag i EU. Och vi kommer att fortsätta att påskynda energiomställningen, både som ett sätt att hantera klimatkrisen men också för att minska vårt beroende och stärka vår konkurrenskraft. Centralt i detta arbete är också att öka den kritiska infrastrukturens motståndskraft och reaktionsförmåga, vilket står i centrum för en femstegsplan som aviserats av Ursula von der Leyen.

För att stödja människor och företag i hela Europa måste vi nu fortsätta arbetet med investeringar och reformer genom NextGenerationEU. På samma sätt måste vi fortsätta att utnyttja EU-budgetens tyngd. För att ta itu med energikrisen måste vi slå vakt om grunderna för vår ekonomi, och särskilt skydda vår inre marknad och hålla sysselsättningen på en hög nivå. Förutom att bevara lika spelregler på den inre marknaden genom tydlig vägledning om statligt stöd, enligt de övergripande principerna om proportionalitet och nödvändighet, är en enad och gemensam europeisk lösning av största vikt för att hantera den allvarliga risken för söndring inom EU. Med RePowerEU har kommissionen tagit några viktiga första steg för solidaritet, men mer behövs. Vi måste därför stärka RePowerEU med ytterligare medel efter en behovsbedömning och med beaktande av förmågan att absorbera investeringar. Vi kommer att undersöka kompletterande finansieringskällor för RePowerEU och är beredda att föreslå ytterligare åtgärder, bland annat med utgångspunkt i erfarenheterna av EU:s ekonomiska solidaritetsmekanismer inom NextGenerationEU och andra framgångsrika instrument.

I och med att vi ställs inför den ryska invasionens konsekvenser här i EU kommer vårt stöd till Ukraina att förbli lika orubbligt, beslutsamt och enat som det har varit sedan den 24 februari. Det som står på spel under det kommande året är Ukraina och Ukrainas framtid. Men det handlar också om framtiden för EU och allt EU står för – frihet, demokrati, mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen och alla de värden som EU bygger på.

Det råder verklig solidaritet mellan EU och dess medlemsstater, så att de över 180 åtgärder som EU redan antagit på grund av invasionen drabbar Ryssland på ett kännbart sätt och ger Ukraina och det ukrainska folket starkt stöd. Från krigets inledning till september har EU och EU-länderna fått fram över 19 miljarder euro för att stärka Ukrainas ekonomiska, sociala och finansiella motståndskraft samt ytterligare 3,1 miljarder euro till militärt stöd inom den **europiska fredsfaciliteten**. Enskilda och medlemsstater har visat en överväldigande välvilja och solidaritet med att välkomna de miljontals ukrainare som flyr undan våldet, och EU har bidragit till att de har tillgång till jobb, bostäder, utbildning och hälso- och sjukvård genom att aktivera **direktivet om tillfälligt skydd**.

Tack vare **EU:s civilskyddsmekanism** har över 70 000 ton bistånd getts till Ukraina, bland annat livsmedel, vatten, logi, energi och hälso- och sjukvård. Vi har fått fram medicinsk och specialiserad utrustning för folkhälsorisker som kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot via Myndigheten för beredskap och insatser vid hälsokriser (Hera) och **RescEU:s beredskapslager**. Genom **sammanhållningsinsatserna för flyktingar i Europa (Care)** och förslaget om **Fast-Care** har vi gjort det lättare för medlemsstater och regioner att använda sammanhållningsmedel för att hjälpa människor som flyr från kriget.

Vi kommer att fortsätta att erbjuda Ukraina starkt politiskt, ekonomiskt och humanitärt bistånd och vi är redo att stödja den framtida återuppbyggnaden av landet. Ett första steg är att anslå **100 miljoner euro för reparationer av skadade ukrainska skolor**. Eftersom Ukrainas och dess folks framtid ligger inom unionen kommer vi också att arbeta för att **underlätta landets tillgång till den inre marknaden**. Samtidigt ska vi fortsätta att samverka med våra allierade för att **effektivt verkställa sanktionerna** och sätta Ryssland under stark ekonomisk press för att undergräva landets förmåga att föra krig mot Ukraina.

Den rådande livsmedelskrisen, som orsakas av kraftigt stigande priser och allvarlig torka och förvärras av den ryska invasionen av Ukraina, äventyrar livsmedelsförsörjningen runt om i världen och utgör ännu en allvarlig utmaning. För att ta itu med detta, och för att underlätta Ukrainas tillträde till den inre marknaden och globala leveranskedjor på alternativa vägar, fortsätter kommissionen sitt nära samarbete med sina internationella partner, medlemsstaterna, de ukrainska myndigheterna och näringslivet för att säkerställa tillgång till gödselmedel, livsmedelsproduktion och öppen handel och förhindra snedvridningar av livsmedelsförsörjningen. Våra **solidaritetskorridorer** gör det möjligt för Ukraina att exportera spannmål och andra produkter och importera de varor landet behöver, allt från humanitärt bistånd till gödselmedel. Vi har också tagit i anspråk 600 miljoner euro från **Europeiska utvecklingsfonden** för att öka stödet till livsmedelstrygghet i länder i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet.

Det finns fortfarande mycket kvar att göra hemma och borta, först och främst genom att genomföra vad vi redan kommit överens om och anta det som återstår att komma överens om. Vi har lagt fram initiativ för att minska utsläppen av växthusgaser, investera i grön teknik och skydda naturmiljön. Vi har föreslagit regler för att låta människor och företag ta till sig nästa generation digital teknik. Vi har lagt fram åtgärder för att öka vår konkurrenskraft, stärka den inre marknaden resiliens och samtidigt främja social rättvisa på arbetsmarknaden. Den här kommissionen har agerat för att ytterligare stärka EU:s förmåga att försvara demokratin och rättsstatsprincipen. Vi har agerat för att garantera mediernas frihet och mångfald och stärka ett pluralistiskt jämlikt samhälle för alla.

Det är viktigt att vi också lägger större fokus på att **stödja förhandlingar mellan EU-institutionerna** för att omsätta våra politiska åtaganden i lagstiftning. Tack vare EU-institutionernas enighet – oavsett om det gäller covid-19-intyg, digitala regler eller minimilön – har mycket redan gjorts. Vi måste gå vidare på det här spåret, särskilt i ärenden som är centrala för den gröna och digitala omställningen, som 55 %-paketet, förslaget om att ta itu med avskogningen i världen, förslagen om batterier och AI-förordningen. Kommissionens

arbete kommer att fortsätta att vägledas av **FN:s mål för hållbar utveckling** på alla politikområden. Målen för hållbar utveckling har byggts in i den europeiska planeringsterminen och i våra verktyg för bättre lagstiftning. Under 2023 kommer kommissionen att lägga fram EU:s första frivilliga översyn av genomförandet av målen för hållbar utveckling vid FN:s politiska högnivåforum.

Under de senaste åren har allmänheten sett vad EU-budgeten kan uträtta. Det finns dock gränser för anslagen och flexibiliteten. **Halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen 2021–2027**, som vi ska genomföra 2023, är ett tillfälle att bedöma om den nuvarande EU-budgeten fortsätter att tillhandahålla medlen för gemensamma svar på gemensamma utmaningar.

Därför tänker kommissionen också lägga fram ett **förslag om en andra omgång nya egna medel**, som bland annat bygger på förslaget om en enda uppsättning skatteregler för näringsverksamhet i Europa (Befit). Tillsammans med en första uppsättning förslag ska de här åtgärderna säkerställa mer diversifierade och resilienta typer av inkomster och undvika onödiga nedskärningar i unionsprogram eller alltför stora ökningar av medlemsstaternas bidrag, när det blir dags att återbetala bidragsdelen av återhämtningsplanen NextGenerationEU.

2. Medborgare i centrum för den europeiska demokratin

Årets arbetsprogram är också det första sedan **konferensen om Europas framtid** avslutades. Många centrala initiativ i detta arbetsprogram är en uppföljning av de ambitiösa förslag som lades fram under konferensen, vilket återspeglar förslagens bredd och vikten av att förverkliga vad medborgarna anser är viktigt.

Konferensen om Europas framtid¹ var en unik satsning på deltagande- och samtalsdemokrati på europeisk nivå och ett sätt att förbättra vårt politiska beslutsfattande. Konferensen lyckades utveckla en **ambitiös och inspirerande vision för vår union**.

Visionen är ett EU som underlättar medborgarnas vardag, både på landsbygden och i städerna, som tar itu med vår generations stora utmaningar, som är mer oberoende och som ger resultat med det som är viktigast för människorna i EU, som maten de äter eller luften de andas. Det är nu Europaparlamentets, rådets och kommissionens ansvar att följa upp detta. Det här arbetsprogrammet är ytterligare ett steg i kommissionens arbete med att gå från vision till konkreta åtgärder².

De långsiktiga framgångarna för konferensen om Europas framtid är beroende av vilka förändringar som kan förverkligas när det gäller hur man bättre kan få med medborgarna i att sätta prioriteter och mål och utforma och föra politik på EU-nivå.

¹ Konferensen om Europas framtid – [Rapport om slutresultatet](#)

² Meddelandet *Från vision till konkreta åtgärder*, COM(2022) 404 final, 17 juni 2022.

Medborgarpanelerna bygger på framgångarna med konferensen om Europas framtid och är nu en del av kommissionens beslutsfattande på ett antal viktiga områden. Den **nya omgången medborgarpaneler** ska diskutera nästa års initiativ om matsvinn, rörlighet i utbildningssyfte och virtuella världar.

3. Resultat med de sex huvudmålen

3.1 Den europeiska gröna given

Klimatförändringarnas effekter blir allt allvarigare, vilket framgår av det här årets extrema värmeböljor, skogsbränder och rekordsvåra torka. Att påskynda vår gröna omställning är avgörande för att hantera klimatkrisen och stärka våra ekonomier och vår säkerhet. Mot bakgrund av de tilltagande globala hoten och de nya geopolitiska förhållandena innebär dessutom en snabbare grön omställning ökad livsmedelstrygghet på lång sikt tack vare ett hållbart och resilient livsmedelssystem. Klimatkrisen har också belyst behovet av att fortsätta att förbättra EU:s civilskydds- och krishanteringsmekanismer.

De flesta av de förslag som är av avgörande betydelse för den europeiska gröna given har redan lagts fram av kommissionen, och vi kommer att fortsätta att ge fullt stöd till parlamentet och rådet så att en överenskommelse kan nå innan denna mandatperiod tar slut. I år är det mycket viktigt att nå en snabb överenskommelse om 55 %-paketet.

För att komplettera dessa åtgärder antog vi tidigare under 2022 ett banbrytande förslag om att 2030 ha halverat användningen av bekämpningsmedel och 2050 ha återställt EU:s skadade ekosystem. De närmaste månaderna tänker vi anta ambitiösa paket med ytterligare klimat- och miljöåtgärder, bland annat när det gäller transportutsläpp och certifiering av koldioxidupptag, förslag om förbättrad luft- och vattenkvalitet och viktiga initiativ inom den cirkulära ekonomin, särskilt när det gäller hållbarhet för förpackningar och plast, den växande utmaningen med mikroplastföroreningar, rätten till reparation och uttjänta fordon. Vi tänker också verka för en ambitiös global överenskommelse om naturen vid FN:s konferens om biologisk mångfald i Montreal (COP 15) senare i år och ta ledningen på världsnivå i kampen mot klimatförändringar vid klimatkonferensen i Sharm El-Sheikh (COP 27).

Samtidigt måste vårt EU förbättra beredskapen att bättre stå emot framtida prisvolatilitet, säkerställa överkomliga elräkningar och leda den djupgående industriomställning som krävs för en fossilfri och till stor del elektrifierad kontinent fram till 2050. Vi avser därför att i början av 2023 föreslå en genomgripande **reform av EU:s elmarknad**, där bland annat gaspriserna ska frikopplas från elpriserna.

För att bidra till att bygga ut vår gröna vätgasekonomi tänker vi inrätta en ny **europeisk vätgasbank** som ska investera 3 miljarder euro i att rivstarta en marknad för vätgas i EU, bland annat genom att matcha utbud och efterfrågan.

Under 2023 kommer vi att vidta åtgärder för att **reducera avfall och avfallets miljöpåverkan**, med fokus på **livsmedels- och textilavfall**, en fråga som kom fram under konferensen om Europas framtid. Omkring 20 % av all mat som produceras i EU blir svinn, vilket utarmar naturresurserna, drabbar ekosystem och bidrar till utsläppen av växthusgaser.

För att komma till rätta med detta ska vi vidta åtgärder, bland annat i form av mål för minskning av matsvinn. Eftersom cirka 11 kg textilier per person och år slängs i EU kommer vi också att verka för bättre återvinning av textilier och se till att tillverkarna ges ett större ansvar för avfallshanteringen.

Vi tänker inrätta en **övergripande ram för hållbara livsmedelssystem** i EU, så att hållbarhet blir en central del av all livsmedelsrelaterad politik. Vi kommer att **se över EU:s djurskyddslag** för att bredda tillämpningsområdet och trygga en högre nivå av djurskydd. Detta är ett svar på rekommendationerna från konferensen om Europas framtid och det europeiska medborgarinitiativet ”End the Cage Age”.

Vi kommer att lägga fram lagstiftning om **nya genomiska metoder** som riktad mutagenes och cisgenes. Det bidrar till att upprätthålla en hög skyddsnivå för människors och djurs hälsa och miljön och bidra till ett mer resilient och hållbart livsmedelssystem genom innovativa växtprodukter. Initiativet är ett svar på ett förslag från konferensen om Europas framtid.

Vi kommer också att arbeta för **grönare godstransporter** för att minska utsläpp och föroreningar från transporter i takt med att vi övergår till smartare och hållbarare rörlighet.

Efter samråd med berörda parter tänker vi föreslå en **begränsad översyn av lagstiftningen om registrering, utvärdering och godkännande av kemikalier (Reach)** för att säkra innovation och konkurrensfördelar för näringslivet i EU, förenkla och rationalisera tillsynen, minska bördorna och skydda miljön och människors hälsa.

3.2 Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern

I slutrapporten från konferensen om Europas framtid underströks behovet av att göra digitala lösningar tillgängliga för alla i EU och se till att EU blir den ledande kraften för en etisk, transparent och säker digital omställning.

I kommissionens rapport om framtidsfrågor 2022 understryks dessutom behovet av att påskynda både den gröna och den digitala omställningen. Digitala lösningar gör vår ekonomi mer effektiv och mindre resurskrävande, och bidrar samtidigt till att minimera digitaliseringens miljö-, resurs- och klimatavtryck. Därför tänker vi föreslå en **EU-rättsakt om råvaror av avgörande betydelse** för att trygga ett tillräckligt och diversifierat utbud för EU:s digitala ekonomi och för den gröna omställningen, och dessutom satsa på återanvändning och återvinning.

Utöver våra fortsatta gemensamma insatser med medlemsstaterna för att nå målen för det digitala decenniet ska vi föreslå verktyg för att **utveckla öppna människocentrerade virtuella världar**, s.k. metaversa. Dessa erbjuder en mängd möjligheter för industrin och tjänstesektorn, den kreativa sektorn och allmänheten, och skapar tillfällen att angripa mer allmänna samhällsutmaningar som hälsa och smarta städer.

Som en uppföljning av Europaparlamentets resolution i enlighet med artikel 225 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt avser kommissionen att föreslå en **rekommendation**

om piratkopiering av direktsändningar som erbjuder en verktygslåda för att bekämpa olaglig strömning av direktsända evenemang, särskilt idrottsevenemang.

När det gäller mobilitet kan digitaliseringen fungera som en katalysator för sömlös multimodalitet och ökad hållbarhet. Vi tänker föreslå ett **gemensamt europeiskt område för mobilitetsdata** för att främja digitaliseringen av mobilitetssektorn och uppmuntra innovativa lösningar. För att vi ska kunna förbereda oss på nya mobilitetslösningar tänker vi också föreslå ett **EU-regelverk för hyperloop** som ska vara redo för denna snabba och koldioxidsnåla transportlösning.

Vårt initiativ för att **ytterligare öka och uppgradera användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten** ska öka insynen i företag på den inre marknaden, förenkla förvaltnings- och domstolsförfaranden och göra det lättare för företag att expandera till andra länder.

Det osäkra geopolitiska klimatet och den senaste tidens störningar av leveranskedjorna under covid-19-krisen visade hur oerhört viktig vår unika inre marknad är för att stärka EU:s ekonomiska bas. En dynamisk och välfungerande inre marknad är vårt EU:s urberg för välbefinnande och stabilitet. I samband med den inre marknadens 30-årsjubileum ska vi lägga fram ett **meddelande om den inre marknaden** som visar de betydande fördelarna och samtidigt framhåller tillkortakommanden och framtida prioriteringar för att den inre marknaden ska kunna fortsätta att spela en nyckelroll i EU:s öppna strategiska oberoende.

För att säkerställa ett stabilt regelverk för näringslivet kommer vi att föreslå ett **patentlicenspaket**. Vi kommer att verka för en effektiv ram för licensiering av **patent som är nödvändiga för standarder** för att på bästa sätt ta hänsyn till rättshavarnas och tillämparnas intressen, och kommer att fastställa tydliga regler om **tvångslicensiering av patent**.

Vår inre marknad är viktig för att se till att människors hälsa och säkerhet i hela EU sätts i centrum. Vi kommer därför att följa upp Europaparlamentets lagstiftningsresolution med ett förslag om **kartläggning, registrering och övervakning av asbest**. Detta bidrar till att alla medlemsstater höjer sina ambitioner för att övervaka, kartlägga och hantera asbest.

Vi behöver ett gynnsamt företagsklimat och arbetskraft med rätt kompetens. Vår framtida konkurrenskraft är beroende av detta. Vi måste undanröja de hinder som fortfarande hämmar våra småföretag, eftersom de utgör ryggraden i EU:s långa historia av industriell styrka. Därför kommer vi att lägga fram ett stödpaket för små och medelstora företag. Kommissionen kommer att se över direktivet om sena betalningar för att **minska belastningen för små och medelstora företag**.

För att främja en arbetskraft med rätt kompetens, stärka konkurrenskraften hos det europeiska näringslivet, särskilt små och medelstora företag, och ta vara på potentialen i den digitala och gröna omställningen på ett socialt rättvist sätt, ska 2023 bli **Europaåret för kompetens**, med satsningar på omskolning och fortbildning av arbetskraften och attrahering av rätt kompetens till vår världsdelen.

3.3 En ekonomi för människor

Vi beslutar om detta arbetsprogram i en tid av stor ekonomisk osäkerhet. Därför är vi redo att omvärdera det efter vintern, särskilt åtgärder som kan påverka konkurrenskraften.

Rysslands anfallskrig mot Ukraina sätter EU:s ekonomiska och sociala resiliens på prov i en brytningstid. Vi måste utveckla starka strategiska handels- och investeringskontroller för att stärka vår ekonomiska säkerhet, samtidigt som vi arbetar för att diversifiera värdekedjorna.

Kommissionen är beredd att se över **EU-förordningen om granskning av utländska direktinvesteringar** med ledning av två års erfarenheter, i syfte att enligt principerna om bättre lagstiftning kartlägga ändringar för att göra förordningen mer ändamålsenlig och effektiv. Vi kommer också att utnyttja erfarenheterna av EU:s gällande exportkontrollsystem och sanktionerna mot Ryssland på grund av angreppet mot Ukraina för att stärka våra strategiska exportkontroller i nära samarbete med medlemsstaterna och våra internationella partnerländer. Dessutom ska vi undersöka om det behövs ytterligare verktyg för **kontroller av utåtriktade strategiska investeringar**.

Vi måste också stärka vår europeiska modell med en social marknadsekonomi. Vi fortsätter att genomföra den sociala agenda som fastställdes vid det sociala toppmötet i Porto i maj 2021 för en socialt rättvis grön och digital omställning. Vi har lagt fram omfattande initiativ för **handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter**. Vi kommer att lägga fram ett initiativ för digitalisering av sociala trygghetssystem och sociala skyddsnät till stöd för arbetstagarnas rörlighet, under det pågående arbetet med **Esspass** (det europeiska socialförsäkringspasset).

Under Europaåret för kompetens tänker vi också uppdatera våra **kvalitetskriterier för praktikprogram** och ta upp frågor som skäligen ersättning och tillgång till socialt skydd.

Som en uppföljning av Europaparlamentets resolution i enlighet med artikel 225 i EUF-fördraget avser vi att lägga fram ett lagförslag om en **stadga för europeiska gränsöverskridande sammanslutningar**, så att de fullt ut kan ta vara på de friheter som den inre marknaden erbjuder. Föreningar och sammanslutningar spelar en viktig roll när det gäller att tillhandahålla varor och tjänster i många delar av EU:s ekonomi och bidra till allmänhetens aktiva engagemang i civilsamhället och demokratin.

Vi tänker lägga fram ett förslag till rådsrekommendation om **ramvillkor för den sociala ekonomin** för att hjälpa medlemsstaterna att bättre anpassa sin politik och lagstiftning till den sociala ekonomins särskilda behov.

För att återbetala bidragsdelen av återhämtningsplanen NextGenerationEU och säkerställa finansiering av den sociala klimatfonden har kommissionen lagt fram en första uppsättning förslag om nya egna medel som nu behandlas av parlamentet och rådet. Som framhölls vid konferensen om Europas framtid måste EU dock stärka sin egen budget ännu mer. Därför tänker kommissionen lägga fram ett **förslag om en andra omgång nya egna medel**, som bygger på förslaget om en enda uppsättning skatteregler för näringsverksamhet i Europa (Befit).

Sammantaget ska de här åtgärderna säkerställa mer diversifierade och resilienta typer av inkomster och undvika omotiverade nedskärningar av EU-program eller orimliga ökningar av medlemsstaternas bidrag. Vi tänker också genomföra en **halvtidsöversyn av den fleråriga budgetramen 2021–2027**. Vi kommer också att verka för en ny fond för europeisk suveränitet för att se till att industrins framtid formas i Europa.

Dessutom kommer vi att lägga fram kommissionsriktlinjer efter en **översyn av vår ekonomiska styrning** för att se till att den fortfarande är anpassad till utmaningarna under detta decennium, med beaktande av de värdefulla bidragen från konferensen om Europas framtid.

Vi avser också att lägga fram ett förslag om hur **administrativt samarbete kan fördjupas och förbättras**. Detta möjliggör bättre synergieffekter mellan EU-verktyg som utformats för att stärka kapaciteten, särskilt på lokal och regional nivå. Det möjliggör också bättre förvaltning av investeringar och omställningar, samtidigt som ett fullständigt och effektivt genomförande av EU:s politik säkerställs.

Effektiva och integrerade finansmarknader och fri rörlighet för kapital är avgörande för ekonomisk tillväxt och återhämtning samt för den gröna och digitala omställningen. De bidrar också till att EU behåller sin ledande ekonomiska och geopolitiska roll i världen. Kommissionen har lagt fram en rad reformer av lagstiftningen om bl.a. investeringar, offentliggörande av information och bank- och försäkringsverksamhet. Nu ska vi verka för ytterligare framsteg med kapitalmarknadsunionen. Kommissionen avser också att föreslå ett åtgärds paket för att underlätta **icke-professionella investeringar**, medan **tillgång till data om finansiella tjänster** ska förbättras ytterligare genom ett initiativ om **en ram för öppen finansiering**. Vi kommer också att se över **betaltjänstdirektivet** för att stödja innovation och samtidigt säkerställa enklare och säkrare användning av betaltjänster på nätet och bättre skydda användarna mot bedrägerier och missbruk.

För att säkerställa att EU:s gemensamma valuta är anpassad till den digitala eran tänker vi lägga fram ett förslag om principerna för en **digital euro** innan den eventuellt emitteras av Europeiska centralbanken.

3.4 Ett starkare Europa i världen

Multilateralism och en regelbaserad världsordning är och förblir våra grundläggande principer, men vi måste förbereda oss på en tid av omfattande rivalitet i en multipolär värld.

Som en ledande givare av utvecklingsbistånd och humanitärt bistånd kommer EU att fortsätta att reagera på de globala konsekvenserna av Rysslands krig mot Ukraina, särskilt när det gäller livsmedels- och energikriserna i världen.

Sanktionerna mot Ryssland fortsätter att gälla så länge angreppet mot Ukraina och den olagliga ockupationen och annekteringen av ukrainskt territorium fortsätter. Vi kommer också att **uppdatera vår verktygslåda för sanktioner** och ta med korruption.

Krigets grymma verklighet bekräftar behovet av att intensifiera EU:s insatser på säkerhets- och försvarsområdet. Som en uppföljning av EU:s strategiska kompass tänker vi under 2023

presentera en **EU-rymdstrategi för säkerhet och försvar** samt en uppdaterad **EU-strategi för sjöfartsskydd**. Vi kommer också att inleda en dialog med den europeiska försvarsindustrin om hur man kan öka produktionen för att fylla befintliga luckor i de europeiska vapenlagren.

Vi fortsätter samarbetet med kandidatländerna på **västra Balkan, tillsammans med Ukraina, Moldavien och Georgien**, inför deras framtida EU-anslutning. Vi fortsätter att stödja det östliga partnerskapet och det södra grannskapet. Dessutom kommer vi att aktivt bidra till arbetet i den nya **Europeiska politiska gemenskapen** och kommunicera med länderna i Europa utanför anslutningsprocessen.

För att stärka EU:s resiliens och diversifiera våra leveranskedjor tänker vi verka för en fullständig ratificering av handelsavtal med bl.a. Chile, Mexiko och Nya Zeeland och fortsätta förhandlingarna med andra viktiga partnerländer som Australien, Indien och Indonesien. Vi avser också att lägga fram en **ny agenda för Latinamerika och Karibien**.

EU står fast vid sitt åtagande att hjälpa till vid kriser i andra delar av världen och främja meningsfulla multilaterala lösningar på globala utmaningar, särskilt genom översynen av Agenda 2030 för hållbar utveckling och genom att stärka våra förbindelser med de internationella finansieringsinstitutionerna.

I takt med att konflikter och naturkatastrofer tilltar, ökar både de humanitära behoven och medelsbristen. Det är fortfarande mycket viktigt att förbättra biståndets effektivitet och ändamålsenlighet, bland annat genom att **bygga ut EU:s egna kapacitet att reagera på kriser**. Bland annat tänker vi **fördubbla vår brandbekämpningskapacitet** inför skogsbrandssäsongen 2023 med tio nya lätta amfibieflygplan och tre nya helikoptrar.

3.5 Främjande av vår europeiska livsstil

Europaåret för ungdomar 2022 har erbjudit en rad möjligheter för unga européer att stärka sina färdigheter och sin kompetens och främja deras samhällsengagemang. Det starka fokuset på ungdomar kommer att fortsätta under Europaåret för kompetens.

Eftersom bara 15 % av alla ungdomar har genomfört studier, praktik eller lärlingsutbildning i ett annat EU-land, tänker kommissionen därför föreslå en uppdatering av **EU:s nuvarande ram för rörlighet i utbildningssyfte** för att göra det lättare för studerande att flytta mellan utbildningssystemen: ett viktigt steg mot ett europeiskt område för utbildning fram till 2025.

På hälsoområdet tänker kommissionen fortsätta att genomföra den ambitiösa planen mot cancer, en av pelarna i en stark europeisk hälsounion. Vi avser att lägga fram en rekommendation om **cancer som kan förebyggas med vaccin** och en uppdatering av rekommendationen om **rökfria miljöer**.

En annan viktig del av den europeiska hälsounionen, som rekommenderades av konferensen om Europas framtid, är det nya **europeiska hälsodataområdet**. Ett snabbt antagande och genomförande av det här initiativet skulle öka hälso- och sjukvårdens kvalitet och kontinuitet och skydda medborgarnas rättigheter i fråga om hälsouppgifter. Kommissionen tänker också

reagera på ett annat förslag från konferensen om Europas framtid genom en **helhetsstrategi för psykisk hälsa**, en betydande samhällsfråga som fått extra fokus under pandemin. Kommissionen avser vidare att fortsätta att främja idrott och de psykiska och fysiska fördelarna med en hälsosam livsstil i hela samhället och i alla generationer, med utgångspunkt i initiativet HealthyLifestyle4All och ungdomsidélabben som ingår där.

Händelseutvecklingen i EU:s närområde fortsätter att visa varför det är så viktigt med en tydlig och stabil ram för vårt migrations- och asylsystem. Betydande framsteg har också gjorts det senaste året med den europeiska strategin för migration, i enlighet med **migrations- och asylpakten**. Kommissionen fortsätter att ge sitt fulla stöd till Europaparlamentet och rådet med att genomföra den gemensamma färdplanen för pakten, genom att anta alla framlagda förslag innan den här mandatperioden löper ut. Som komplement till det strävar vi efter att göra framsteg med **kompetens- och talangpaketet** för att öka effektiv och laglig migration som alla tjänar på, förstärkt genom ett nytt initiativ för att underlätta **erkännande av tredjelandsmedborgares kvalifikationer** som lockar rätt kompetens till vår världsdel, ett viktigt inslag i Europaåret för kompetens 2023. Ett målinriktat initiativ ska främja en av de strategiskt viktigaste färdigheterna genom en **cybersäkerhetsakademi**.

Som en del av vår strävan efter att bygga upp en verklig säkerhetsunion och nå resultat med EU:s strategi mot sexuella övergrepp mot barn avser kommissionen att föreslå en **översyn av direktivet om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn**. Översynen ska inriktas på nya utmaningar till följd av tekniska förändringar och behovet av att intensifiera arbetet med att förebygga, utreda och lagföra sexuella övergrepp mot barn samt stödja och skydda barnoffer, både på och utanför nätet, i enlighet med EU:s övergripande strategi för barns rättigheter. Initiativet kompletterar det nyligen framlagda förslaget till **förordning om förebyggande och bekämpning av sexuella övergrepp mot barn**. Säkerhetsunionen ska också stärkas genom mer **gränsöverskridande polissamarbete** för att hantera nya och komplexa säkerhetshot, när kommissionens förslag väl har antagits.

Kommissionen fortsätter att vidta alla nödvändiga åtgärder för ett starkt och motståndskraftigt Schengenområde utan inre gränskontroller. Effektiva gränskontroller, smidiga internationella resor och säkerhetsaspekter ska förenas tack vare tekniska framsteg, nya driftskompatibla system och ett nytt förslag om **digitalisering av resehandlingar**. Kommissionen kommer också att fortsätta att ge sitt stöd till parlamentet och rådet för ett snabbt antagande av den reviderade **kodexen om Schengengränserna**.

3.6 En ny satsning på demokrati i Europa

Vår demokrati, vår unions urberg, står under större press än någonsin tidigare. En förutsättning för vår unions stabilitet, säkerhet och välbefinnande är att vi upprätthåller våra **demokratiska värden och institutioner**. Vi får därför inte förtrötta i vårt försvar av våra grundläggande rättigheter och gemensamma värden som rättsstatsprincipen och jämlikhetsfrågor, eller i vårt värnande av grunderna för våra fria och demokratiska samhällen, som mediepluralism och mediefrihet.

Att systematiskt värna **rättsstaten** i alla medlemsstater var ett mål som formulerades av konferensen om Europas framtid, och den tredje upplagan av den årliga rapporten om rättsstatsprincipen i juli 2022 innehöll för första gången rekommendationer riktade till alla medlemsstater. Den europeiska handlingsplanen för demokrati har gjort skyddet av demokratins grundvalar till en topprioritering. Med utgångspunkt i detta föreslog kommissionen en EU-rättsakt om mediefrihet för att tillhandahålla rättsliga garantier för mediefrihet och mediepluralism.

Under 2023 avser kommissionen att lägga fram ett **paket om försvaret av demokratin** för att fördjupa åtgärderna i den europeiska handlingsplanen för demokrati och främja fria och rättvisa val, intensifiera kampen mot desinformation och stödja mediernas frihet och mångfald, genom att exempelvis utveckla det offentliga rummet och medborgardeltagandet för att stärka den demokratiska motståndskraften inifrån. Bland annat ingår förslag för att skydda våra demokratier och stärka förtroendet genom att försvara vårt demokratiska system mot yttre intressen. Vi kommer också att föreslå åtgärder för att uppdatera vår rättsliga ram för **korruptionsbekämpning**.

Kommissionen har lagt fram förslag för att befästa valen till Europaparlamentet genom att stödja deras integritet och främja ökad delaktighet genom **regler om insyn i och inriktning på politisk reklam**, om **stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser** samt om **valrättigheter för rörliga européer**. Vi är redo att stödja parlamentet och rådet i arbetet med Europaparlamentets förslag till ny **vallag**. Det är viktigt att alla dessa nya regler om val är på plats i god tid före nästa val till Europaparlamentet 2024.

Kommissionen fortsätter att bygga en jämlikhetsunion genom ett centralt initiativ för rättigheter för personer med funktionsnedsättning och tänker föreslå ett **europeiskt intyg om funktionsnedsättning** som säkerställer ömsesidigt erkännande av funktionsnedsättningsstatus i alla medlemsstater. Jämlikhetsunionen skulle stärkas ytterligare om parlamentet och rådet kom överens om de föreslagna initiativen om **bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet** respektive om **insyn i lönesättningen**. Under genomförandet av EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025 fortsätter kommissionen sitt arbete för **effektivt skydd mot diskriminering** på grund av ras eller etniskt ursprung, även i polisiära frågor.

För att säkerställa att konsumenternas rättigheter fortsätter att skyddas och hävdas både på och utanför nätet avser kommissionen att föreslå ändringar av reglerna för **samarbete mellan konsumentskyddsmyndigheter** för att bidra till att motverka otillbörliga affärsmetoder och stödja effektivare utredningar av överträdelser av konsumentlagstiftningen.

Kommissionen kommer att undersöka sätt att **stärka sin ram för öppenhet**, särskilt när det gäller tillgång till handlingar.

För att förbättra **samarbetet mellan nationella dataskyddsmyndigheter** när de tillämpar den allmänna dataskyddsförordningen tänker kommissionen föreslå att vissa nationella rutiner i deras arbete görs enhetliga.

4. Bättre lagstiftning och genomförande av EU-rätten

4.1 Bättre lagstiftning

De utmaningar som EU står inför i dag har belyst behovet av ett välgrundat beslutsfattande baserat på fakta och principer om bättre lagstiftning.

Kommissionen har nu lagstiftningsverktyg som uppfyller högt ställda krav, vilket erkänns av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Bättre lagstiftning handlar om att se till att lagstiftningen är nödvändig och skapar största möjliga nytta för allmänheten och de berörda parterna. **Principen ”en in, en ut”, som nu har genomförts fullt ut**, handlar om hur kostnaderna för kommissionens förslag påverkar enskilda och företag. Detta kompletterar de systematiska satsningarna på att kartlägga och undanröja krångel och onödiga kostnader i programmet om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refit-programmet). Plattformen Fit for Future, en expertgrupp på hög nivå, stöder också kommissionens arbete med att kartlägga förenklings- och bördeminskningspotentialen. En högnivågrupp av berörda parter kan bidra till en målinriktad rationalisering av de EU-regler som påverkar enskilda och företag. Ett **förstärkt test för små och medelstora företag** säkerställer att företagen i EU kan dra nytta av den inre marknaden utan att det kostar orimligt mycket. Under 2023 kommer kommissionen att fortsätta att tillämpa principen ”en in, en ut” och samtidigt börja utvärdera principens resultat och effektivitet.

Agendan för bättre lagstiftning är en viktig faktor för att stödja hållbarhet. I den tas målen för hållbar utveckling med i konsekvensanalyser genom att betydande effekter på jämlikhet för alla beaktas. Införandet av strategisk framsyn i bättre lagstiftning och framtidssäkring av lagstiftning ger kommissionen de verktyg som krävs för att hantera eventuella framtida osäkerhetsfaktorer.

4.2 Genomförande och efterlevnad av EU-lagstiftningen

När unionen väl har kommit överens om föreslagna initiativ är det mycket viktigt att de genomförs fullständigt och i rätt tid för att åstadkomma de praktiska förändringar som vi utlovat. I det **meddelande om EU-rättens tillämpning** som lades fram förra veckan beskrivs hur kommissionen har fördjupat och utvecklat sitt arbete med efterlevnad genom kombinerade insatser med medlemsstaterna, specialiserade myndigheter och andra berörda parter. En fullständig och konsekvent tillämpning av EU:s regler ökar rättssäkerheten och allmänhetens och näringslivets förtroende för de nationella institutionerna och EU som helhet, särskilt när det gäller gemensamma värden, grundläggande rättigheter, rättsstatsprincipen, EU:s fyra grundläggande friheter samt den inre marknads funktion. En korrekt tillämpning av EU:s regler maximerar de konkreta fördelar som EU:s politik medför för människornas vardag, oavsett var i EU de bor. Kommissionen kommer att fortsätta att samarbeta med medlemsstaterna för att hjälpa dem att tillämpa EU-lagstiftningen korrekt, snabbt åtgärda eventuella problem och **agera beslutsamt vid överträdelser** som hindrar viktiga EU-politiska mål eller riskerar att undergräva EU:s värden och grundläggande friheter.

5. Slutord

Sedan början av den här mandatperioden har EU visat sin förmåga att ge resultat för allmänheten i de frågor som är viktigast. EU har reagerat gemensamt på unika kriser, och samtidigt fortsatt satsa på den genomgripande omställning som redan har inletts. Detta måste fortsätta att vara drivkraften för vårt arbete under det kommande året.

Våra viktigaste åtgärder nästa år förtecknas i bilagorna till det här meddelandet. De innehåller en förteckning över prioriterade förslag under behandling, som utgör grunden för vår dialog med Europaparlamentet och rådet med målet att enas om en gemensam förklaring om lagstiftningsprioriteringar före årsslutet.

Tillsammans ska vi forma en union som med förenade krafter kan ta itu med de största utmaningarna, bland annat klimatförändringar, naturförluster, pandemier och regional säkerhet. En kraftfull union som upprätthåller sina värden och står för rättsstatsprincipen. En blomstrande union som bygger på en stark ekonomi, solidaritet mellan generationerna och en unik inre marknad med rekordhøgt socialt skydd. En odelad union med en stark stämma i världen som agerar som världsledare för att ta itu med den här generationens stora utmaningar.